ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 3 Σεπτεμβρίου 1922 Ἀνθίμου Νικομ. καὶ Θεοκτίσ. Σελήνη 24 ἡμερῶν

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΩΤΟΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΑΡΧΩΝ — ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΛΕΠΤΑ 30

ΜΥΤΙΛΗΝΗ. Ἔτος ΣΤ'. Ἀριθ. 1782 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΤΡ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΣ | Γραφεῖα Δεωφόρος Γεωργίου τοῦ Α'

ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τρώγοντας ἔρχεται ἡ ὄρεξις, καὶ εἶναι πολὺ φυσικὸν οἱ Τοῦρκοι, πρὶν χωνεύσουν ἀκόμη τὴν Μικρασίαν, νὰ ἀνοίξῃ ἡ ὄρεξίς των καὶ διὰ τὴν Θράκην, καὶ διὰ τὴν Μακεδονίαν, καὶ διὰ τὰς νήσους, καὶ δι' ἀποζημιώσεις, καὶ διὰ τὸ γενικὸν καταχώνιασμα διοκλήρου τῆς Ἑλλάδος.

Καθόλου παράξενον τοῦτο. Μήπως ἡ δλη Ἑλλὰς πρὸ 100 ἐτῶν δὲν διετέλει ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς Τουρκίας;

Δὲν θὰ ἦτο μάλιστα παράδοξον ἂν οἱ Τοῦρκοι ἐνεθυμοῦντο ὅτι κάποτε εἶχον ἐπεκταθῇ μέχρι τῶν πυλῶν τῆς Βιέννης, καὶ ἐζήτουν τώρα τὴν μέχρις ἐκεῖ ἀποκατάστασίν των!..

Διατί ὄχι; Μήπως δὲν εἶναι νικηταί; Καὶ μάλιστα τιναγιὰ ἑνὸς στρατοῦ ὅστις ἐπὶ δεκαετίαν πολεμῶν μόνον νίκας καὶ θριάμβους καὶ δόξας συνεκόμιζε;

Τὴν πεποίθησιν ὅτι οἱ Τοῦρκοι δὲν θὰ διστάσουν νὰ προβάλλουν τοιαύτας ἀξιώσεις ἀρνόμεθα καὶ ἐκ τῆς πολυετοῦς μετ' αὐτῶν ἀναστροφῆς μας, καὶ ἐκ τῆς πλήρους γνώσεως τῆς τουρκικῆς ψυχολογίας, καὶ ἐκ τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Τουρκικοῦ τύπου, μερικὰς κρίσεις τοῦ ὁποίου ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὸ χθεσινὸν ἡμῶν φύλλον.

Ἀπὸ μιᾶς ἀπόψεως, ἡ ἔπαρσις αὐτὴ τῶν Τούρκων καὶ αἱ ὑπερφίαλοι καὶ ἐξωφρενικαὶ ἀπαιτήσεις των, ἴσως νὰ μὴ ἀποβοῦν πρὸς βλάβην τῆς Ἑλλάδος.

Ἴσως αἱ ἀξιώσεις αὗται πείσουν τοὺς Γάλλους καὶ τοὺς Ἰταλοὺς, οἵτινες τόσον τοὺς ὑπεστηριξαν καὶ τόσον συνέβαλον εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς Ἑλλάδος, ὅτι δὲν ἀπέχει ὁ καιρὸς καθ' ὃν θὰ στραφοῦν καὶ ἐναντίον των, καθ' ὃν θὰ γράψουν εἰς τὰ παλιὰ των παπούτσια καθὲ σύμβασιν καὶ κάθε συμφωνίαν συναφθεῖσαν πρὸ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ θάρρους, καὶ τῆς ἐπάρσεώς των.

Ἴσως φέρει εἰς συναίσθησιν τοὺς συμμάχους, οἱ ὁποῖοι διὰ τῶν ἀντιζηλιῶν των ἐχαλάρωσαν τόσον πολὺ τοὺς συμμαχικοὺς των δεσμοὺς καὶ ἔβλαψαν καὶ παρεγκρίναν τὴν συμβολὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν κοινὴν νίκην, ὅτι ἡ μὴ ἐπανασύνδεσις τῶν δεσμῶν τούτων, ἀποτελεῖ κίνδυνον ἐξεγέρσεως καὶ ἐπικρατήσεως τοῦ Μουσουλμανικοῦ κόσμου ἔναντι τῶν διεσταμένων καὶ ἀλληλοϋποβλεπομένων χριστιανικῶν δυνάμεων.

Ἔχομεν ἄλλως τὰς πρώτας ἐνδείξεις ἐπαληθεύσεως τῶν σκέψεών μας τούτων. Προχθὲς ἀκόμη ὁ γενικὸς γραφεὺς ἀνήγγειλεν ἐξέγερσιν τοῦ Ἀλγερίου καὶ τῆς Τύνιδος, τῶν δύο τούτων Μουσουλμανικῶν τῆς Γαλλίας κτήσεων. Τὸ Μαρόκον, ἄλλη Μουσουλμανικὴ Γαλλικὴ κτῆσις, οὐδέποτε ἔπαυσε ἐξεγειρόμενον. Ἡ Ἰταλία ἐπίσης δὲν κατώρθωσεν ἀκόμη νὰ ἐδραιωθῇ ἐπὶ τῆς Τριπολίτιδος. Ἡ Αἴγυπτος καὶ αἱ Ἰνδίαι οὐδέποτε ἔπαυσαν παρεχολοῦσαι τὴν Ἀγγλίαν. Ὅλα αὐτὰ τείνουν νὰ ἀποδείξουν ὅτι ἂν δὲν ἀντιληφθοῦν τὸν κίνδυνον αἱ δυνάμεις, ἂν δὲν ἀποτελεσθῇ κοινὸς σύνδεσμος τῶν Χριστιανικῶν ἐθνῶν, δὲν θὰ ἀργήσωμεν νὰ ἀντικρύσωμεν σύσσωμον ἐξέγερσιν τοῦ Μουσουλμανικοῦ κόσμου. Ὁ θρίαμβος τοῦ Κεμὰλ ἐπέφερεν ἤδη τὰ ἀποτελέσματά του εἰς τὴν ὑπερηφίαν καὶ τὸν θρησκευτικὸν φανατισμόν, οὕτως ὥστε ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Κωνσταντινουπόλει οἱ Τοῦρκοι νὰ μὴ κάμουν διάκρισιν μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων καὶ Εὐρωπαίων γενικῶς, προτιμοῦντες τοῦ κατὰ τῶν Ἄγγλων μίσους των. Καὶ ταῦτα καθ' ἣν στιγμὴν ἰσχυρότατος ὁ Ἀγγλικὸς στόλος εὑρίσκεται ἠγκυροβολημένος εἰς τοὺς λιμένας τούτους καὶ ἀπειλητικὰ χαίνουν πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν τὰ στόμια τῶν ὑπερμεγέθων τηλεβόλων του.

Ἴσως —ἐπαναλαμβάνομεν— ἡ τουρκικὴ ὑπεροψία φέρει εἰς συναίσθησιν τοὺς συμμάχους· καὶ ἀντιληφθοῦν τὸ μέγα κακὸν τὸ ὁποῖον ἐπροξένησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐγκαταλείψαντες αὐτὴν μόνην, καὶ ἄνευ οὐσιαστικῆς συνδρομῆς, προσειγκόντες δὲ τοὐναντίον πᾶσαν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἐνίσχυσιν εἰς τὸν Κεμάλ. Ἴσως ἐννοήσουν ὅτι δὲν θὰ ὀργήσουν νὰ δοκιμάσουν καὶ οὗτοι τὸν ἀντίκτυπον τῆς Τουρκικῆς θρασύτητος.

Ἀλλ' ἀπὸ Ἑλληνικῆς εἰδικῶς ἀπόψεως, ὁ Τουρκικὸς τύπος καὶ ὁ Τουρκικὸς λαὸς πολὺ ὑπετίμησαν τὴν ἀξίαν τοῦ Ἑλλ. στρατοῦ. Πολὺ ταχέως ἐλησμόνησαν τὰς συμφορὰς τὰς ὁποίας ἐπροξένησεν ὁ στρατός μας εἰς τὰς τουρκικὰς στρατιὰς Πολὺ παρεγνώρισαν τοὺς λόγους τῆς Μικρασιατικῆς συμφορᾶς καὶ τῆς θέσεως εἰς ἣν εὑρέθησαν οἱ Ἕλληνες στρατιῶται.

Τὸν στρατόν μας δὲν ἐνίκησεν ὁ Κεμάλ. Ὁ στρατός μας δὲν ἡττήθη. Ὁ Ἕλλην τσολιᾶς καὶ φαντάρος εἶναι οἱ ἴδιοι ποὺ ἔγραψαν τὰς ἡρωϊκωτέρας σελίδας τῶν βαλκανικῶν καὶ τοῦ παγκοσμίου πολέμων, καὶ προσκάλεσαν τὸν θαυμασμὸν τῶν διασημοτέρων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν κορυφῶν τοῦ κόσμου.

Τὸν στρατόν μας ἐνίκησαν καὶ ὑπεδούλωσαν ἀτυχῶς οἱ ἄτιμοι, οἱ προδόται μετανοεμβριανοὶ κυβερνῆται. Αὐτοὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὴν ἐξευτελιστικὴν αὐτὴν θέσιν. Αὐτοὶ τὸν διέφθειραν, αὐτοὶ τὸν ἐξουθένωσαν.

Ἀρκεῖ δὲ νὰ ἐκλείψουν οἱ ἀπαίσιοι αὐτοὶ προδόται. Ἀρκεῖ νὰ ἐπανεύρῃ ὁ στρατός μας καὶ ἡ πολιτεία τὸν καλὸν ἀρχηγόν των, τὸν δεξιὸν κυβερνήτην των, τὸν ἄνθρωπον μετὰ τοῦ ὁποίου ἐθριάμβευσε καὶ ἐδοξάσθη ἡ Ἑλλάς, διὰ νὰ ἀνακτήσῃ ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς τὸ ἠθικόν του, ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τὸ θάρρος καὶ τὰς ἐλπίδας του καὶ ἡ πατρὶς τοὐλάχιστον τὴν ΤΙΜΗΝ της!...

ΤΑ ΑΙΤΙΑ
ΚΑΙ ΟΙ ΑΙΤΙΟΙ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤ. ΣΥΜΦΟΡΑΣ

ΤΑ ΑΗΔΗ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΑΠΟΥΤΑ ΕΙΣ ΚΟΙΝΗΝ ΘΕΑΝ

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΑΠΑΝΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΧΑΤΖΗΑΝΕΣΤΗΝ

Ὁ τέως ἀρχιστράτηγος κ. Χατζηανέστη, προβὰς εἰς δηλώσεις ἐκθέτων του, λόγους τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς. Ἀπαντῶν ὁ κ. Στράτος εἰ; ταῦτα, ἀφοῦ ἀναφέρει τὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ στρατηγοῦ Παπούλα ὑπὸ τοῦ κ. Χατζηανέστη καὶ τὰ προηγηθέντα τοῦ ἐγκρίματος κατὰ τῆς Κωνσταντίνου,—τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀπορασισθεῖ πρὶν σχηματισθῇ ἡ συμμαχικὴ κυβέρνησις—ἐπιφέρεται τὰ ἑξῆς περὶ τῶν περιφήμων συζητήσεων καὶ τῶν ληφθεισῶν κατ' αὐτὰς ἀποφάσεων:

Ὁ κ. Χατζηανέστης κληθεὶς τηλεγραφικῶς ἐξ Ἀδριανουπόλεως ἦλθεν εἰς Ἀθήνας. Ἀνεκοίνωσε δὲ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ὁ ἐν Θράκῃ στρατὸς εἶνε ἀνεπαρκὴς ὅπως διεξαγάγῃ τὸ ἔργον, ὅπερ ἐσκόπει ἡ Κυβέρνησις νὰ τῷ ἀναθέσῃ καὶ ἀπῃτεῖτο πρὸς τοῦτο ἐνίσχυσίς του διὰ δύο ἢ τριῶν Μεραρχιῶν λομβανομένων ἐκ τοῦ μετώπου. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἀπῃτεῖτο μεταβολὴ παρατάξεως. Τὴν ἐξ γένει παρίταξιν τοῦ στρατοῦ τῆς Μ. Ἀσίας ἐχαρακτήρισεν ὁ κ. Χατζηανέστη; ὡς ἐπικίνδυνον, ἕνεκα τοῦ μεγίστου κατὰ μῆκος μετώπου της, ὅπερ ἄλλως τε οὔτε ἐκαλύπτετο οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ καλυφθῇ ἕνεκα τοῦ ὀλιγαρίθμου σχετικῶς πρὸς αὐτὸ τοῦ ἡμετέρου Στρατοῦ καὶ ἕνεκα τῆς μεγίστης κατὰ βάθος ἀποστάσεως τοῦ μετώπου ἀπὸ τῶν βάσεων ἐφοδιασμοῦ, οὗ ἕνεκα μέγιστος ἀριθμὸς ἀνδρῶν ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ τὴν κατοχὴν τῆς χώρας καὶ τὴν φύλαξιν τῶν συγκοινωνιῶν της.

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπιχειρήσεως; πρὸς Κωνσταντινούπολιν ὁ κ. Χατζηανέστης προέτεινε τὴν μεταβολὴν τοῦ μετώπου ὡς ἑξῆς. Δι' ἑνὸς σώματος στρατοῦ νὰ φρουρηθῇ περιεκχαρακωμένον στρατόπεδον περὶ τὴν Σμύρνην, ἐξ Μεραρχίαι νὰ παραταχθῶσιν ἐπὶ τῆς γραμμῆς Κίου—Ἀδραμυττινοῦ κόλπου καὶ αἱ ὑπόλοιποι τρεῖς νὰ μετενεχθῶσιν εἰς Θράκην. Ἡ λοιπὴ Μικρασιατικὴ χώρα θὰ ἐξεκενοῦτο, ἀλλὰ κατὰ τὸν κ. Χατζηανέστην δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἀπόσπασις τοῦ ἑνὸς ἢ δύο σωμάτων εἰς ταύτην πρὸς Δυσμὰς τοῦ Οὐσὰκ, διότι θὰ προσέκρουε πρὸς τὸ προκεχωρακωμένον στρατόπεδον Σμύρνης, ἐν ᾧ θὰ ἐλευροκοπεῖτο ὑπὸ τῆς βορείου παρατάξεως.

Κατὰ τοῦ σχεδίου τούτου, ἀναπτυχθέντος ἐνώπιον τῶν κ. κ. Πρωτοπαπαδάκη, Γούναρη, Θεοτόκη, Μπαλτατζῆ καὶ ἐμοῦ, νομίζω δὲ καὶ τοῦ κ. Λαδοπούλου, ἤγειρε πρῶτος ὁ κ. Γούναρης ἀντιρρήσεις; ἅ; συνεμερίσθημεν ὅλοι. Παρετηρήσαμεν εἰς τὸν κ. Χατζηανέστην ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιχειρήσεως Κωνσταντινουπόλεως; ὁπωσδήποτε καὶ δι' αὐτοῦ ἐπεδιώκετο ἡ ἐπίτευξις τῆς ταχείας συνάψεως; εἰρήνης; ἱκανοποιητικῆς διὰ μεταβολῆς τῆς διπλωματικῆς θέσεως τῆς χώρας ἐπὶ τὸ βέλτιον.

— *Συζητήσεις περὶ ἐκκενώσεως*

Ἂν ἐξεκενοῦτο ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ μέτρον τοῦτο ἡ Μ. Ἀσία κατὰ τὸ πλεῖστον, θὰ ἐχίνομεν ἠθικῶς δι' ὅτου τελευτοῦσι μέτρου ὅ,τι θὰ ἐπιζητοῦμεν διὰ τοῦ πρώτου. Προαισθάνομαι εἰς ταῦτα ὅτι ἐπιδιώκομεν κυρίως κατὰ Μικρασιατικὴν εἰρήνην, τῆς ὁποίας βίεις θὰ ἦτο ἡ ἔξοδος ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ χριστιανικῶν πληθυσμῶν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ἀλλ' ἡ βάσις θὰ ἐξέλειπεν ἂν ὁ στρατὸς ἡμῶν ἐξεκένου τὰ ἐδάφη ταῦτα διὰ νὰ στραφῇ κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἤτοι διὰ νὰ ἐκτελέσῃ ἔργον τὸ ὁποῖον μόνον ὡς σοβαρὰ στρατιωτικὴ ἐπιδειξις ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ διὰ δὲ τῆς ἀπειλῆς ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ, ἐν ᾧ ἐκ τῶν ἐκκενωθησομένων ἐδαφῶν τὰ πρὸς δυσμὰς τῆς γραμμῆς Πανόρμου—Φιλαδελφείας—Μαιάνδρου ἦσαν τὰ δι' ἄλογον; εὐνικοῦς ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος διεκδικούμενα.

— *Ἡ σύμπτυξις*

Ἡ συζητησις ἔμεινεν ἐκκρεμὴς καὶ ἐσυνεχίσθη τὴν ἐπέραν, παριστημένου καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας κ. Ξ. Στρατηγοῦ. Κατὰ τὴν συνέχισιν ταύτης ὑπεβλήθη πρὸς τὸν κ. Χατζηανέστην τὴν γνώμην ὅπως ἀντὶ τοῦ προτεινομένου ὑπ' αὐτοῦ σχεδίου ὁ Στρατὸς ὑπαχωρήσῃ εἰς τὴν γραμμὴν Πανόρμου—Φιλαδελφείας—Μαιάνδρου, καλύπτων οὕτω ὁλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν χώραν ἐφ' ἧς θὰ ἐφηρμόζετο ὁ αὐτονομικὸς ὀργανισμὸς καὶ ἐγκαταλείπων τὴν πρὸς ἀνατολὰς ταύτης χώραν, τὴν ὁποίαν ἐκραυτοῦμεν μόνον ὡς ἐνέχυρον, δυνάμενον νὰ κριθῇ περαιτέρω ἂν ἐπεκράτει ἢ πρὸς Κωνσταντινούπολιν ἐ σιρατε α.

Ὁ κ. Χατζηανέστης ἐδήλωσεν ὅτι ἔχει ἀνάγκην νὰ μελετήσῃ ἐπισπως; τὴν ταύτην διευθέτησιν τῆς παρατάξεως, ὁ ὅτι οἱ στρατιωτικοὶ χάρται δὲν ἦσαν ἀκριβεῖς, ὥστε νὰ ἐμπισευθῇ εἰς τας ἐκ τούτων ἐνδείξεις. Συνεπείᾳ τούτου ἀπεφασίσθη ἵνα μεταβαίνων ὁ κ. Χατζηανέστης εἰς Ἀσίαν μελετήσῃ τὴν ὅλην κατάστασιν καὶ κατόπιν τούτου προτείνῃ σχέδιον ἐνεργείας, ὅπερ θὰ ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τῶν πραγμάτων. Μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς του ἐκείθεν οὐδεμία ἀπόφασις διὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως; θὰ ἀνετέλλετο, ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν θὰ ἐξηκολούθει ἀποστέλλον εἰς Θρίκην ἄνδρας καὶ ἐφόδια ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι περισσευόντων.

— *Ἡ ἔκθεσις τοῦ Χατζηανέστη*

Μετὰ εἴκοσιν ἡμέρας ὁ κ. Χατζηανέστης ἐπέστρεψεν ἐκ Μ. Ἀσίας καὶ ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἐπεδιωρήσας τὸν στρατὸν κ.θ' ὅλην τὴν γραμμὴν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ κατέληξεν εἰς τὰ ἑξῆς πορίσματα.

Α') Ὅτι ἡ πρὸς Κωνσταντινούπολιν ἐπιχείρησις ἦτο δυνατὴ διὰ συγκροτήσεως εἰς Θρίκην (λογοκρισία) μεραρχιῶν καὶ δι' ἀναγωγῆς εἰς ἐμπόλεμον σύνθεσιν τῶν εὑρισκομένων αὐτόθι (λογοκρισία) ἔτι δὲ διὰ τοποθετήσεως εἰς Κίον καὶ Μουδανιὰ δύο ἐν ὅλῳ συνταγμάτων πεζικοῦ, ἅτινα θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο μόνον ἐν ἀνάγκῃ.

Β') Ὅτι διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς δυνάμεως ταύτης δὲν παρίστατο ἀνάγκη ἀφαιρέσεως οἱασδήποτε δυνάμεως ἐκ τοῦ μετώπου, ἀλλὰ μόνον δ.' ἀποστολῆς ἀνδρῶν ἐκ τῶν ἀρθόνως καὶ ἐν ἀχρήστοις ἐνδιατωμένων ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐν τῇ ζώνῃ τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ὀλιγίστων μονάδων, δύο συνταγμάτων, ἂν ἐνθυμοῦμα καλῶς, ἐκ τῆς ζώνης τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐκ τοῦ βορείου συγκροτήματος Ἐσκῆ Σεχήρ, (λογοκρισία)

Γ') Ὅτι κατόπιν τῶν ληφθέντων μέτρων ἡ δύναμις τοῦ μετώπου καὶ ἰδίᾳ τοῦ νοτίου συγκροτήματος Ἀφιὸν Καρσισιὰρ παρέμενεν ἀκεραία καὶ ἄθικτος, οὐδενὸς ἀνδρὸς καὶ οὐδενὸς πυροβόλου ἀφιερθέντος ἐκεῖθεν.

Δ) Ὅτι ἡ παράταξις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐν Μ. Ἀσίᾳ ἦτο ἐλαττωματική, διότι τὸ μέτωπον εἶχε τρομερὰν εἰς μῆκος ἀνάπτυξιν, καὶ ὁ στρατὸς λόγῳ τῶν ἀναγκῶν τῆς στρατηγικῆς συγκεντρώσεως, τοῦ ἦτο κατανεμημένος εἰς δύο συγκροτήματα, πολὺ ἀπ χντει ἀλ ήλων, ὅτι τὰ κενὰ ἦσαν λαμπρότατα καὶ ἐτοιμένως ἡ εἴσοδυσις τοῦ ἐχθροῦ ἦτο εὐχερὴς μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων κυρίων ὄγκων τοῦ στρατοῦ.

Ε) Ὅτι ἡ συγκέντρωσις τοῦ ὑλικοῦ τῶν δύο σωμάτων Α'—Β' εἰς τὴν προεξοχὴν Ἀφιὸν Καρσισιὰρ χάριν τῶν σιδηροδρομικῶν συγκοινωνιῶν ἦτο ἐγκληματική, διότι ἡ ἀμυντικὴ γραμμὴ ἦτο ἐγκατεστημένη εἰς ἀπόστασιν ἓξ χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης, ὅτι ἔνεκα τούτου ἐν περιπτώσει δυναρέστου τροπῆς τῆς μάχης ἡ διωσμὸς τοῦ ὑλικοῦ θ' ἀπέβαινε δυσχερής.

ΣΤ) Ὅτι τὸ ἡθικὸν τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ παράστημά των ἦτο ἄριστον, ἀλλὰ παρεπονοῦντο ὅτι εἶχον νὰ λάβωσι μισθοδοσίαν ἀπὸ πολλῶν μηνῶν, πολλοὶ μὲν ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου πολλοὶ δὲ ἀπὸ τοῦ Μαρτίου, παρεπονοῦντο δ' ὅμως οἱ ἄνδρες ὅτι τὴν τροφήν.

Ζ) Ὅτι ὁ στρατὸς ἦτο ἀδύνατον νὰ παραμείνῃ τὸν χειμῶνα ἐπὶ τῆς γραμμῆς Ἐσκῆ Σχῆρ Ἀφιὸν Καρσισιὰρ, χωρὶς οἱ κακοὶ ὁρισμοὶ τῆς ἐδ ιατήσεως τοῦ νὰ παρελθοῦσιν ἀποτελεσματικῶς τὸ ἠθικὸν του καὶ ἡ καλὴ παρ τάξις νὰ διατηρηθῇ κίνδυνον τῆς ἀμυνῆς του.

Η) Ὅτι αἱ ὀχυρώσεις ἦσαν καλαί, ἀλλὰ δὲν ἐβασίζοντο ἐπὶ ἑνιαίου σχεδίου ὑπὸ τοῦ Στρατηγείου, ἐγένοντο δὲ τῇ πρωτοβουλίᾳ ἐμπνεύσει τοῦ Ἐπιτελείου ἑκάστης Μεραρχίας καὶ ἐξετάνοντο ἐπὶ μιᾶς μόνον γραμμῆς, πλὴν τῶν τῆς Μεραρχίας Κλαδᾶ, αἵτινες ἦσαν ἀνώτεραι τῶν ἄλλων καὶ ἐστηριζοντ ἐπὶ παρεκτεινασμένης δευτέρας γραμμῆς.

Ὃ συμπέρασμα τούτων ὁ κ. Χατζηανέστης ἀνεκοίνωσεν ὅτι αἱ γραμμαὶ τῆς παρατοξεως τοῦ στρατοῦ θα παρέμενον πρὸς τὸ παρὸν ἔνθα εὑρίσκοντο, ὅτι εἶχε διατάξει τὴν μελέτην τῆς ἀμυντικῆς παρασκευῆς τῆς γραμμῆς Πανόρμου—Φιλαδελφείας—Μαιάνδρου καὶ ὅτι μόλις ἐπερατοῦτο αὕτη ἤθελε προτείνῃ τὴν ἔναρξιν τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ στρατοῦ πρὸς τὴν γραμμὴν ταύτην, τοῦτ' ὅπερ ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ὀρθὸν ν' ἀρχίσῃ τὸν Αὔγουστον ὥστε περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου ὁ στρατὸς νὰ εἶναι ἐγκατεστημένος ἐπὶ τῶν νέων γραμμῶν του.

Ὁ κ. Χατζηανέστης προσέθηκεν ὅτι εἶχε διατάξει τὴν μεταφορὰν τῶν διὰ τὴν Θρᾴκην προσδιορισμένων ἀνδρῶν, ἧς διενηργεῖτο κανονικῶς, διὰ ἐπερατοῦτο δὲ ὥστε νὰ εἶνε ὁ Στρατὸς ἕτοιμος; πρὸς ἐνέργειαν τὴν 12ην Ἰουλίου.

— *Δὲν ἐφρβεῖτο ἐπίθεσιν*

Ἐν τῇ ἐωτίσει μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, ἂν ὑπῆρχε κίνδυνος ἐπιθέσεως τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ, ὁ κ. Χατζηανέστης ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἐφοβεῖτο ἐπίθεσιν ἀποτελεσμάτων καὶ ὅτι μάλιστα θὰ ἠθελε ἐξθρωθῇ ἐπίθεσιν, διότι δ.' ἧττων θὰ συνετρίβε τὸν ἐχθρόν. Συνέστησε μάλιστα νὰ μὴ γίνῃ καταθορύβησις ἐν Ἀθήναις ἂν ἐκ τῆς ἐπιθέσεως; τοῦ ἐχθροῦ πρόκυψῃ ὑποχώρησις τις, διότι τὸ τέρμα τοῦ ἀγωνος; ὅτι ἐπιφέρωσιν ἐλάχιστοι μελετηταὶ ἡμῶν. Ἡ Κυβέρνησις ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὰ συνόλου τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Χατζηανέστη, ἀ ἔλαβε τότε μόνον τὴν ἀπόφασιν διὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως; ὅταν ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Στρατηγικοῦ ἐπείσθη ὅτι εἰς τὸ Μικρασιατικὸν μέτωπον ὀβδομὴ ἐγένετο ἐξοσθένησις.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν συντήρησιν καὶ διατροφὴν τῶν ἀνδρῶν εἶ κ. κ. Πρωτοπαπαδάκης καὶ Θεοτόκης διερεβαίωσαν τὸν κ. Χατζηανέστην ὅτι τὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενα χρηματικὰ ποσὰ ἀπεστέλλοντο τακτικῶς κατὰ 10ήμερον εἰς τὴν Στρατιὰν μὲ τὴν αὐ τηρὰν διαταγὴν ἵνα

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

ΚΑΘ' ΗΝ ΣΤΙΓΜΗΝ

ἡ αὐτοτελιακὴ πολιτικὴ μετέβαλε τὴν Ἑλληνικὴν Μικρασίαν εἰς Γ'ὴν Μαδιάμ, μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἰς συρφετὸν φυγάδων, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Σμύρνη ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον καίεται καὶ κατὰ μυριάδας οἱ μάρτυρες τῆς Ἑλληνικῆς Ἰδέας πίπτουσι θύματα τῆς φρικιωδεστέρας θηριωδίας, ὁ δὲ Κεμὰλ ἀπειλεῖ νὰ ῥιφῇ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἡ υλο την νέαν σκιαν τοῦ Γριαντερψιλλικοῦ ἡ Κυβέρνησις των μετανοεμβριανῶν σωτήρων ἀποφασιζει, ὅια νὰ μὴν καταψηφισθῇ απο τον Προσρατον Στρατον να αποψυγῃ την συζητησιν των εὐθυνῶν ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει. Εἰς δὲ τὴν Μιτυλήνην οἱ περὶ τὴν «Ἕνωσιν» ἄτιμοι προδόται, ἀπειλοῦν τοὺς φιλελευθέρους καὶ καυχῶνται ὅτι ἐπανέφερον τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Δεωφόρων!.. Ὤδω πλέον σταματᾷ τὸ ἀνθρώπινο μυαλό!.

— *Ο ΕΣΟΧΩΤΑΤΟΣ*

Γενικὸς Διοικητής, ὁ ἄλλοτε σεμνὸς δημοσιογράφος—τὸ μαρτυροῦν οἱ παλαιοὶ τόμοι τῆς ἐφημερίδος «Κράτος» τῆς ὁποίας ἐνέγχανε περιοδεύων εἰσπράκτωρ—εὑρεθεὶς ἐν μέσῳ τῆς λαϊκῆς βοῆς, ἐκδηλουμένης ἐπὶ τοῦ παρόντος μόνον ἀπὸ τῶν στηλῶν τῶν ἐφημερίδων, καὶ κελεύσας νὰ λογοδοτήσῃ διὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ τριλέπτου, προσπαθεῖ νὰ θολώσῃ τὰ νερὰ καὶ νὰ ἐξαπατήσῃ τὸν κόσμον μέχρι τῆς στιγμῆς ποὺ θὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Διοικήσιν. Καὶ ἀντὶ νὰ λογοδοτήσῃ, ἀντὶ νὰ παραδώσῃ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ τριλέπτου εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἢ εἰς ἄλλην ἐπιτροπήν, καθ' ἃ προβλέπει ὁ σχετικὸς Νόμος, ἀλλάζει κουβέντες καὶ...μᾶς ἀπειλεῖ. Ἀλλὰ τὰ τρίλεπτα του δὲν ἔχουν πέρασον. Καὶ θὰ λογοδοτήσῃ διὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ τριλέπτου. Διότι ἡ διαχείρισις του εἶνε ἁμαρτωλή. Τὸν κατηγοροῦμεν ὅτι διέθεσε τὰ ἱερὰ χρήματα, τὰ χρήματα ποὺ δίδει ὁ λαὸς ἀπὸ τὸ ὑστέρημά του, ἀπὸ τὸν τζωρτά του, εἰς σκοποὺς ἐκτὸς τοῦ προορισμοῦ τοῦ ταμείου. Καὶ συγκεκριμένως. ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΛΗΡΩΜΗΝ ΤΩΝ ΜΠΡΑΒΩΝ ΤΟΥ. Τὸν κατηγοροῦμεν λοιπὸν διὰ τὴν ἁμαρτωλὴν διαχείρισιν τοῦ Τριλέπτου καὶ τὸν προκαλοῦμεν νὰ μᾶς καταγγείλῃ ἐπὶ συκοφαντίᾳ, ἐὰν νομίζῃ ὅτι εἶνε ἄθῳος. Ὁτιδήποτε ὅμως καὶ ἂν πρόκειται νὰ πάμῃ, ἡ πρώτη του ὑποχρέωσις εἶνε νὰ δώσῃ λογαριασμόν. Ἀμέσως πρωτοῦ φύγῃ.

ΕΧΟΜΕΝ

μάλιστα τὴν γνώμην ὅτι ὁ κ. Εἰσαγ-

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ἀποκλεισικῶς διατίθενται δ' αὐτῶν καὶ μόνον τῶν σκοπῶν. Πρὸς τοῦτο ἐλαβεν ὁ κ. Χατζῆς ἐσχης τὴν ἐντολὴν νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὸν ἀνάκρισιν πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν αἰτίων καὶ τῶν ὑπαιτίων τῆς κακῆς διαθέσεως τῶν χρημάτων, συγχρόνως ἐφοδιάσθη διὰ πε τήκοντα ἑκατομμυρίων δραχμῶν ὅπως ἐνεργήσῃ ἀμέσως τὰς καθυστερουμένας μισθοδοσίας καὶ ἐπιμεληθῇ τῆς βελτιώσεως τῆς τροφῆς τοῦ στρατιώτου, τοῦτ' ὅπερ καὶ ἔπραξεν, ἀνέρεσε δὲ μετὰ τινας ἡμέρας ὅτι τὰ παράπονα ἔπαυσαν καὶ οἱ στρατιῶται εἶναι εὐχαριστημένοι.

Ὅτε ὁ κ. Χατζηανέστης ἐδήλωσεν ὅτι εἶχε ἐτοιμος διὰ τὴν πρὸς Κωνσταντινούπολιν ἐπιχείρησιν ἐκλῆθη τηλεγραφικῶς εἰς Κεραστίνον, ἔνθα ἐπὶ τοῦ «Ἀβέρωφ» ἔλαβε τὰς τελευταίας διαταγὰς τῆς

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ,

Τηλ. Διεύθυνσις: «ΕΛΛΟΓΟΝ» Αριθμός

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Εσωτερικού		Εξωτερικού	
Έτησία	Δρ. 60	Έτησία Φρ. χρ.	75
Εξάμηνος	» 35	Εξάμηνος	» 40

Συνδρομαί και δημοσιεύσεις προπληρώνονται

Αρχισυντάκτης καὶ Υπεύθυνος ΤΙΜΟΘ. Κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΩ Η ΑΘΗΝΑ ΓΛΕΝΤΑΕΙ
Η ΣΜΥΡΝΗ ΚΑΙΕΤΑΙ
Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΕΞΟΛΟΘΡΕΥΕΤΑΙ

Φωτιά.—Μαχαίρι.—Αδηλασία.—Στάχτη.—Η κόλασις εἰς τὴν πρᾶγματικότητα.

— *Ἡ Σμύρνη δὲν ὑπάρχει πλέον*

Ἀπὸ τὴν βενζινάκατον τοῦ Ἀγγλικοῦ προξενείου ἐρωτῶμεν τὸν ἰατρὸν κ. Διογένην Νικολαΐδην ποὺ σπέκτει μαζὶ μὲ πλῆθος γυναικοπαίδων εἰς τὸ διάζωμα τοῦ Ὀλλανδικοῦ φορτηγοῦ «Δευκαλίων»—Τὰ τῆ Σμύρνη τί ξέρεις! Ὁ γιατρὸς σιωπᾶ. Τὰ χείλη του τρέμουν μὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀρθρώσῃ λέξιν. Τὰ μάτια του δὲν κλαῖνε ἔχουνε στερέψει. Ἐπιμένομεν, παρακαλοῦμεν. Ἐπὶ τέλους ὁμιλεῖ.

Ἡ φωνή του τρέμει.

«Ἡ Σμύρνη μα, δὲν ὑπάρχει πλέον.» Τἄποτε ἄλλο δὲν λέγει. —Καὶ οἱ πληθυσμοί;... Τί ἔγινεν ὁ κόσμος;... Τὰ γυναικόπαιδα;... Ὁ γιατρὸς σηκώνει τὰ μάτια του καὶ μὲ τὸ τρεμάμενο χέρι του δείχνει τὸν οὐρανὸ. «Ὁ Θεὸς ξέρει!» Μᾶς πληροφοροῦν ὅλοι οἱ ἐπιβάται.

Ἀπὸ τὴν βενζινάκατον ἀρχίζουν αἱ ἀγωνιῶδες ἐρωτήσεις τῶν προσφύγων Σμυρναίων. Ζητοῦν πληροφορίας γιὰ τοὺς δικούς των. Ἐρωτοῦν ὅλοι μαζὶ καὶ ἐρωτοῦν ὅλους ἀπὸ τὸ βαπόρι. Ἀπὸ τὸν πλοίαρχον μέχρι τοῦ τελευταίου ἐπιβάτου. Αἱ πληροφορίαι, δίδονται ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα καὶ συμφωνοῦν: *Καταστροφὴ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον. Συμφορά. Ἡ Σμύρνη δὲν ὑπάρχει πλέον.*

— *Πόνε ἤρχισεν ἡ φωτιά*

Ἐπιχειροῦμεν νὰ τακτοποιήσωμεν τὰς σημειώσεις μας.

Ἡ φωτιὰ ἤρχισε σιὼς 3 μ. μ. ἀπὸ τὴν ἀρμενικὴν συνοικίαν, ὅπου οἱ ἀτυχεῖς Ἀρμένιοι, προβλέποντες τὴν συμφορὰν εἶχον ὀργανωθῆ καὶ ἀντέταξαν ἄμυναν. Συνήφθη μάχη διαρκέσασα ἐπὶ 4 ὥρας. Ἀλλ' ἔξαφνα ἡ ἀρμενικὴ συνοικία εὑρέθη ἐν μέσῳ φλογῶν. Οἱ Τοῦρκοι ἤρχισαν βάλλοντες ἀπὸ τοὺς λόφους δι' ἐμπρηστικῶν ὀβίδων! Πρώτη ἐκάη ἡ ἀρμενικὴ συνοικία. Καὶ κατόπιν ἡ φωτιὰ ἀπὸ τὸν Μπουμπαχανὲ μετεδόθη εἰς ἄλλας συνοικίας μὲ ταχύτητα ἀστραπῆς. Εἶτε ἐξηκριβωμένον ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐχρησιμοποίησαν ἐκρηκτικὰς ὕλας εἰδικὰς διὰ τὴν πυροπόλησιν. Πλὴν αὐτῶν τὸ πῦρ ὑπεβοηθεῖτο καὶ ἀπὸ ἀντλίας ποὺ ἐξερεύγοντο βενζίναν καὶ πετρέλαιον!

— *Ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης διεμελίσθη.*

Πρὸ τῆς πυροπλήσεως ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης κληθεὶς μέσον τοῦ δημοσιογράφου κ. Τσουρουκτσόγλου παρουσιάσθη εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Νουρεδδὶν πασᾶ, στρατιωτικοῦ διοικητοῦ Σμύρνης πρὸ τῆς καταλήψεώς της ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, προφανῶς δὲ καὶ τοιούτου, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν κ. κ. Τσουρουκτσόγλου καὶ Π. Κασάπογλου. Ὁ Νουρεδδὶν πασᾶς εἶπεν εἰς τὸν Μητροπολίτην: «Ἐδῶ ἄλλοτε θέλησες νὰ μὲ σκοτώσῃς. Ἐγὼ δὲν σὲ σκοτώνω. Δὲν θέλω νὰ μολύνω τὰ χέρια μου. Σᾶς παραδίδω εἰς τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ». Κατόπιν τούτου ἡ φρουρὰ ἐτάχθη νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς τὸν δρόμον μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὰς φυλακάς. Καὶ ὁ Νουρεδδὶν προσέθεσε: «Ἐὰν ὁ λαὸς σᾶς ἀφίσῃ νὰ ζήσετε καὶ νὰ φθάσετε εἰς τὴν φυλακὴν ἡ βρωμερὴ ζωή σας θὰ σωθῇ». Μόλις ὅμως ὁ μάρτυς Μητροπολίτης ἐνεφανίσθη εἰς τὸν δρόμον ὁ Τουρκικὸς ὄχλος ἐπιπεσὼν κατ' αὐτοῦ τοῦ ἐξώρυξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸν διεμέλισε ἐν μέσῳ ὀφθαλμοῦ. Τὴν ἰδίαν τύχην ἔλαχε σὺν ἔσχον καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὑπὸ προορηθέντες πρόκριτοι. Ἀργότερα ὅλος ἐκεῖνος ὁ δολοφόνος ὄχλος ἔτρεχε μαινόμενος ἀνὰ τὴν πρωτεύουσαν καὶ ἀναπάλιν θρασβευτικῶς ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἀπὸ τὰς σάρκας, τὰ κόκκαλα καὶ τὴν περιβολὴν τοῦ ἁγίου Σμύρνης.

— *Ὁ Μητροπολίτης Ἐφέσου*

Ὁ Μητροπολίτης Ἐφέσου Χρυσόστομος, βέπον τηνεσχάτην ὥραν τὸ ἀνοφελὲς τῆς ἐν τῇ Μητροπόλει τοῦ Κορδελιοῦ παραμονῆς του, ἐπεχείρησε νὰ σωθῇ διὰ τῆς φυγῆς. Ἐρρίφθη εἰς μίαν λέμβον ἢ τις δηνύθυνετο πρὸς κάποιον ἀτμόπλοιον ἔσοιμον πρὸς ἀνοχώρησιν. Ὁ Τοῦρκος λεμβοῦχος τὸν ἀνεγνώρισε καὶ ἐπέμενε νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ξηράν. Ἀλλ' ὁ Μητροπολίτης κατόρθωσε νὰ τὸν πείσῃ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ φύγῃ ἄλλα μετα ταβαίνει διὰ νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὴν ἀδελφήν του.. Ἐδέχθη δὲ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸ ἀτμόπλοιον ἐπὶ ἀνταλλάγματι τοῦ χρυσοῦ του ὡρολογίου, τὸ ὁποῖον συναπέφερεν ὡς μόνην περιουσίαν.

— *Εἰς τὰς συνοικίας*

Πρὸς τὸ βράδυ τῆς Τετάρτης ἡ Σμύρνη ἦτο πλέον κατεδικασμένη. Ἡ φωτιὰ θερμεύουσα ὅλοτερ, καὶ διορθῶς ἐνισχυομένη ἀπὸ διάφορα πλέον σημεῖα μὲ μπενζίναν καὶ πετρέλαια καὶ ἄλλας ἐμπρηστικὰς ὕλας, μετοβαίνει ὅλος τὰς συνοικίας τὴν μιαν μετὰ τὴν ἄλλην εἰς καπνίζοντα ἐρείπια. Οἱ κάτοικοι ἀλλόφρονες ἐγκύνονται εἰς τοὺς δρόμους καὶ προσπαθοῦν νὰ φθάσουν εἰς τὴν προκυμαίαν. Οἱ Τοῦρκοι ὅμως παραμονεύουν τὴν ἔξοδον. Καὶ τότε συμβαίνουν πράγματα ἀφύντασια εἰς τραγικότητα, κυνηγητὰ καὶ βαρβαρισμούς.

Οἱ γέροντες πυροβολοῦνται καὶ σκοτώνονται. Αἱ γυναῖκες καὶ τὰ κορίτσια ἐκβιάζονται κατὰ μεσημβρίαν εἰς τὸν δρόμον. Τὰ δὲ παιδάκια βίπτονται ζῶντα ἐντὸς τῶν φλογῶν ὑπὸ τοὺς καχχασμοὺς τοῦ λυσσώντος Τουρκικοῦ ὄχλου. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅσοι ἐπρόφθασαν νὰ διαφύγουν καὶ κατέφθαναν εἰς τὴν προκυμαίαν ἐσβιάζοντο ἐκεῖ, ἐπατεῖς μὲ πατῶσε» μαζὶ μὲ τὰ γυναικόπαιδα, τῶν ὁποίων οἱ ἄγων ὠδὰς σπαραχτικὰ κραυγαὶ δὲν ἄφηναν τίποτε νὰ ἀκουσθῇ

— *Οἱ Ἀμερικανοὶ ὑπήκοοι*

Οὐδεὶς Ἀμερικανὸς ὑπήκοος οἱ καταφυγόντες εἰς τὸ Θέατρον Σμύρνης, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀμερικανικὴ ἰδιοκτησία, μόλις ἡ πυρκαϊὰ μετεδόθη εἰς τὸ γηγάϊνον κτίριον ἐξῆλθον εἰς τὴν προκυμαίαν καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν Ἀμερικανῶν ναυτῶν κατώρθωσαν νὰ διαπεραιωθοῦν ἐπὶ ἀμερικανικοῦ σκάφους ὅσοι ἐσώθησαν ἄπαντες γυμνοὶ καὶ τρομαγμένοι.

— *Τὸ Γαλλικὸν Προξενεῖον*

Τὸ παραπλεύρως τοῦ Θεάτρου Σμύρνης Μέγαρον τοῦ Γαλλ. Προξενείου δὲν διέφυγε τὴν ἐκ τοῦ πυρὸς καταστροφήν. Ἐν γένει ἀπὸ τῆς οἰάσης τοῦ κ. Ψαλτόφ μέχρι καὶ πέραν τοῦ Διοικητηρίου ὅλη ἡ περιοχὴ ἐκαινημὴ τὰ ὡραῖα κτίριά της δὲν ὑπάρχει πλέον. Μετεβλήθη εἰς καπνίζοντα ἐρείπια καὶ συντρίμμια.

— *Τὰ ξένα πολεμικά.*

Τὰ ἐν τῷ λιμένι τῆς Σμύρνης ὁρμοῦντα ξένα πολεμικὰ ἐτήρησαν στάσιν πλήρη τικὴν ἀπέναντι τῶν Τούρκων. Προσεπάθησαν ὅμως μὲ πᾶν μέσον νὰ σώσουν ὅσον περισσότερα γυναικόπαιδα ἠμπορέσουν "Ὅτε αἱ λέμβοι καὶ αἱ ἀμάικατοι των ἐτέθησαν εἰς κίνησιν. Ἀλλ' οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ τοῦ λιμενοβραχίονος πρὸ οὐδενὸς ὑποχωροῦντες, οὐδὲν ὑπολογίζοντες ἐπυροβόλουν κατ' αὐτῶν μὲ λύσσαν καὶ μανίαν" Ἄλλοι ἀπὸ τὴν προκυμαίαν ρίπτονται εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νὰ σωθοῦν κολυμβῶντες. Ἀλλ' οἱ περισσότεροι φονεύονται ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἡ θάλασσα ἐκαλύφθη ἀπὸ πτώματα. Μετ' ὀλίγον τὰ πολεμικὰ ὅλα πλὴν τοῦ «Ἀϊρον Δούξ» τὸ ὁποῖον ἠτομμάζετο πρὸς ἀπόπλουν, εἶχον γεμίσει ἀσφυκτικῶς. Οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἰταλοὶ ἐδέχοντο ἐπίσης γυναικόπαιδα μὲ μεγάλην προθυμίαν. Ἀπαράμιλλος ὑπῆρξεν ἡ στάσις τῶν Ἀμερικανικῶν σκαφῶν καὶ τῶν πληρωμάτων των. Μεχρὶ τῆς σιγμῆ, κατ' ἣν τὸ Ἀμερικανικὸν πρόξενεῖον— καθὼς καὶ τὸ Ἀγγλικὸν— ἀνετινάχθη διὰ δυναμίτιδος, παρέμενον ἔκτεθειμένοι εἰς τὰ πυρὰ τῶν Τούρκων πολυβόλων ποὺ ἔβαζαν ἀπὸ κάθε γωνίαν, ὑιοβ ηθοῦντες τὴν φυγὴν τῶν πληθυσμῶν πρὸς τὴν προκυμαίαν.

— *Καὶ ἀπὸ τὰ βαπόρια.*

Ἡ κακόβουλος δράσις τῶν ὀργανωμένων ὀρδῶν τοῦ Κεμὰλ δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν πόλιν. Ὅταν ἀντελήφθησαν ὅτι εἰς τὰ βαπόρια τῆς ἑταιρείας τοῦ κόλπου εἶχον καταφύγει ἀρχηγοὶ πληθυσμοί ἐσπευσαν πρὸς αὐτὰ καὶ ἀπήτησαν ἀπὸ τοὺς πλοιάρχους νὰ τοὺς παραδώσουν. Οἱ πλοίαρχοι ὑπήκουσαν. Ἀπὸ τὸ «Ἑλλὰς» ἔπηρε καὶ κάποιον θερμασιὴν τοῦ σαμφὺς Ἀρμένιον.

— *Ἡ Ὀθωμανικὴ Τράπεζα*

Ἐπὶ τοῦ Ὀλλανδικοῦ ἐπιβαίνουν οἱ ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐν Σμύρνῃ Ὀθωμανικῆς Τραπέζης κ. Ἐξαστοφ Ὀλλανδὸς ὑπήκοος καὶ ὁ κ. Τοπους (Γάλλος) μετὰ τῶν ἀδελφῶν των ἐπίσης ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης. Οὗτοι μᾶς πληροφοροῦν ὅτι τὸ κτίριον τῆς Τραπέζης ἐκάη ὅτι τὸ προσωπικὸν διεσκορπίσθη καὶ ὅτι αὐτοὶ γυμνοὶ σχεδὸν ἐπρόφθασαν ἐπὶ τοῦ Ὀλλανδικοῦ. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν χρημάτων τῆς Τραπέζης μετεφέρθη ἐπὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ θωρηκτοῦ.

— *Αἱ ἄλλαι Τράπεζαι*

Αἱ ἐπὶ τῆς προκυμαίας Τράπεζαι «Ρωμης» «Ἀνατολὴ,» «οἱ Ἐθνικὴ» μέχρι τῆς ὥρας τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἀτμοπλοιου εὑρίσκοντο περικυκλωμέναι ἀπὸ τὰς φλόγας ἀλλὰ δὲν εἶχον καὶ ἀκόμη. Πάντως ὅμως ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἡ παρακειμένη τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς δὲν θὰ διέφυγε τὴν πυρκαϊάν. Δὲν προχθὲς βράδυ ἡ Ἁγ. Φωτεινὴ ἐκαίετο.

— *Ὁ κ. Σεϊζάνης ἐσώθη*

Μαζὶ μὲ τὸν Μητροπολίτην Σμύρνης ἐκλήφθη ὑπὸ τοῦ Νουρεδὶν καὶ ὁ γηραιὸς συναδελφός κ. Σεϊζάνης. Ἀλλὰ δὲν εὑρέθη εἰς τὴν οἰκίαν του. Ὡς πληροφορούμεθα ἐκ θετικῆς πηγῆς, οὗτος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του κ. Πέτρου Σεϊζάνη — γαμβροῦ τοῦ καταφυγόντος ἐνταῦθα προέδρου τοῦ Πανιωνίου συλλόγου φίλου κ. Ἀϊλλα — καὶ τῶν υἱῶν του, ἐβδόμη τὴν παραμονὴν τῆς καταστροφῆς ἐπὶ τοῦ Γαλλ. ἀτμοπλοίου «Λαμαρτίνος» ὅπερ ὁδηγήθη εἰς Μασσαλίαν μέσον Πειραιῶς.

— *Τὸ Κορδελιό*

Μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς Πέμπτης τὸ Κορδελιὸ δὲν εἶχε καὶ ἀκόμη. Ὀρδαὶ ὅμως Τούρκων στρατιωτῶν τὸ περιεκύκλωσαν, συνέβαινον ἅπαντες τὰς ἀνάγκας καὶ τοὺς ἐφύλαξαν. Κατὰ τὴν εἰσβολὴν εἰς τὸ χωριὸ καὶ κατηυθύνθησαν εἰς τὴν Γαλλικὴν σχολὴν τῶν καλογραιῶν, ὅπου εἶχον καταφύγει πλὴν τῶν τροφίμων τῆς σχολῆς καὶ ἄλλα γυναικόπαιδα. Ἡ σχολὴ ἐφρουρεῖτο ἀπὸ μικρὰν δύναμιν Γαλλ. ἀγήματος. Ἀλλ' οἱ Τοῦρκοι βέβαιοι περὶ τῆς παθητικῆς στάσεως τῶν ναυτῶν, ἐπῆραν ἀπὸ τοὺς ἐποχους ἐξεβάσαν τὰς θύρας καὶ ἀπήγαγον τὰς παρθένους τῶν ὁποίων ἡ τύχη εἶνε προδικασμένη.

— *Αὐτοκτονοῦν διὰ νὰ σωθοῦν*

Ἡ τύχη τῶν Ἑλληνικῶν πληθυσμῶν οἱ ὁποῖοι δὲν κατώρθωσαν νὰ διαφύγουν εἶνε γνωστὴ ἐκ τῶν προτέρων. Ἀπίμωσις, βίαιανα, σφαγή. Διὰ τοῦτο καὶ ὅσοι νομίζουν ὅτι ἐξέλειπε πᾶσα ἐπὶς διαφυγῆς πρτιμοῦν νὰ αὐτοκτονήσουν διὰ νὰ σωθοῦν. Μεταξὺ τῶν ποοτιμησάντων τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς σωτηρίας ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ φαρμακοποιοῦ Κορδελιοῦ Ἰωαν. Φατσέα, ὅστις ηὐτοκτόνησε δηλιηριασθεις.

— *Τὸ παλαιὸν πρόγραμμα*

Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐξορτώσεως τῶν Χριστιανῶν τὸ τεθὲν εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆ ἐιοχῆς Ἐμβὲρ καὶ Ταλααι,ξυνεχίζεται Βεβαιοῦται ὅτι φάλαγξ γυναικοπαίδων, ποσῆς φυλῆς καὶ θρησκεύματος, διεθείη ὁδηγουμένη ἐν μέσῳ ἐφίππων ὑπόπλων πρὸς τὴν ὁδὸν Μενεμένης. Ὅ,τι διαφύγῃ τὴν πυρὰν καὶ τὴν σφαγὴν ἐντὸς τῆς Σμύρνης θὰ ἀποτελειωθῇ εἰς τὰ ἐσωτερικόν.

ΤΟΠΙΚΑ

— *Πνιγμὸς στρατιωτῶν*

Κατά τινας πληροφορίας στρατιῶτοι τινες ἐπιβάντες λέμβου ἐκ Χίου ἠρχοντο ἐντεῦθεν. Ἀνατραπείσης ὅμως τῆς λέμβου λόγῳ τῆς θαλασσοταραχῆς καὶ τοῦ ὑπερβολικοῦ της φορτίου, ἐπνίγησαν ἅπαντες οἱ ἐπιβαινοντες αὐτῆς.

— *Διάρρηξις καπνοπωλείου*

Χθὲς τὴν νύκτα ἄγνωστοι διαρρήξαντες τὸ παραπλεῦρω τοῦ φαρμακειου Ἥλια δου καπ σπωλείου τοῦ τραυματιου Γεωργιου Ξενακέλη ἤρχισαν ἐκκενοῦντες αὐτό. Γενομενοι ὅμως ἀντιληπτοι ἐτρεπησαν εἰς φυγὴν ἀποκομίσαντες ἐλαχίστα μόνον πακετα σιγαρέττων.

Ἀνωτέρα Διοίκησις Χωροφυλακῆς Νήσων Αἰγαίου

Προσκαλοῦνται ἅπαντες οἱ κ. κ. ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνῶτα τῆς χωροφυλακῆς, οἱ μὴ παρουσιασθέντες μέχρι σήμερον συνεπείᾳ προηγουμένων διαταγῶν της νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὰ γραφεῖα της μέχρι τῆς αὐριον ἀνυπερθέτως, ἄλλως θέλουσιν ἐφαρμοσθῇ κατ' αὐτῶν αἱ διατάξεις τοῦ Στρατιωτικοῦ Νόμου,

Μυτιλήνη τῇ 2 Σεπτεμβρίου 1922

Ὁ Ἀντισυνταγματάρχης
Ἀνώτερος Διοικητὴς
Γ. Μωράκης

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Ἰδιαιτέρα τηλεγραφικὴ ὑπηρεσία «Ἐλευθ. Λόγου» ΤΟΥ ΜΟΝΙΜΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ

Ἀρ. 23433 ΑΘΗΝΑΙ 2 Σεπτεμβρίου ὥρα 2.10 πρωϊνή

ΑΙ ΚΕΜΑΛΙΚΑΙ ΘΗΡΙΩΔΕΙΑΙ
Ὁ κατακερματισμὸς τοῦ Μητροπολίτου Σμύρνης

Ἐβεβαιώθη ἐπισήμως τὸ τραγικὸν τέλος τοῦ Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσοστόμου. Ἡ κυβέρνησις κατήγγειλεν εἰς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον τὰς ὑπὸ τοῦ Κεμαλικοῦ στρατοῦ διαπραχθείσας σφαγάς.

Ο ΚΕΜΑΛ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Ὁ Μουσταφὰ Κεμὰλ ἐν συνεντεύξει του πρὸς ξένον ἀντιποκριτὴν ἐδήλωσεν ὅτι μετὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας θὰ βαδίσῃ κατὰ τῆ Θρᾴκη, ἐκτοπίζων τοὺς Συμμάχους.

ΤΟ ΚΙΛΚΙΣ ΒΟΜΒΑΡΔΙΖΟΝ

Τὸ θωρηκτὸν «Κιλκίς» ἐβομβάρδισε τὸν τουρκικὸν στρατὸν, τὸν βαδίζοντα ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν ἀπόβασιν εἰς τὸν ἐν Ἐρυθραῖ εὑρισκόμενον στρατόν μας.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ

Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Τριανταφυλλάκος καλέσας τοὺς διευθυντὰς τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων, συνέστησεν εἰς αὐτοὺς, νὰ ἀποφεύγουν τὰς σοβαρὰς ἐκδηλώσεις διὰ τὰ ἐπελθόντα γεγονότα.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΙΝ

Συνερχομένης τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐν αὐτῇ συζήτησιν περὶ τῶν εὐθυνῶν τῆς καταστάσεως.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Ἀρ. 19391 ΑΘΗΝΑΙ 31 Αὐγούστου ὥρα 9.40 μ.μ.
(Καθυστερήσαν 36 μόνον ὥρας)

— Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ κατάργησις τῶν Κονσορτσιουμ.

— Ἀνακοινοῦται ὅτι ἡ ἀνεξάρτητος ταξιαρχία Θεοτόκη διατελεῖ ἄθικτος ἀνευρεθεῖσα παρὰ τὰς Κυδωνίας.

— Ὁ Στεργιάδης κατευθύνεται εἰς Κωνστάντζαν ὁπόθεν θὰ μεταβῇ εἰς Εὐρώπην.

— Ἡ διάσκεψις συγκαλουμένη ταχέως θὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τῶν Στενῶν καὶ τοῦ καθεστῶτος τῆς Κων]τόλεως.

— Διαψεύδεται ἡ εἴ ησις περὶ παραιτήσεως τῆς Κυβερνήσεως.

— Ὁ πρώην ἀρχιστράτηγος Παπούλας δικαιολογεῖται διὰ τοὺς κατὰ τῆς ἐν Μικρασίᾳ δράσεώς του διατυπωμένους ὑποψιγμούς.

— Ἀπεφασίσθη ἡ ἀπόλυσις τῶν χωροφυλάκων τῶνκλάσεων 1915 μέχρι 1918.

— Καταργοῦνται αἱ γενικαὶ διοικήσεις πλὴν τῶν τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3352 φύλλον τῆς «Σάλπιγγος» τῆς 30 Αὐγούστου ἔ. μ. ἐτ ἀτοριάς εἴδομεν ὅτι μερικοὶ στρατιῶται τοῦ ὁπλ των εἰς Μουσουλμάνους. Ἀλλὰ καὶ ἡ Κυβέρνησις καθὼς καὶ ὁ Χριστιανικὸς πληθυσμὸς τῶν Νήσων γνωρίζουσι πόσον οἱ Μουσουλμάνοι τῆς νήσου εἶνε νομοταγεῖς καὶ φιλήσυχοι ὑποβύνται δὲ οἱ Μουσουλμάνοι ποὺ διότι ἐνῶ ἀπὸ τῆς κατοχῆς τῆς Νήσου μέχρι σήμερον δὲν ὑπάρχει παρέδειγμα ἀτιθωρίας Μουσουλμάνου τινός κατὰ τῆ Κυβερνήσεω , δημοσιοῦνται τοιαῦται συκοφαντιαι χωρὶς νὰ λαμβάνεται ποσῶς ὑπ' ὄψει ἡ λεπτότης τῶν περιστάσεων οὐδὲ νὰ ἐξακριβώνονται προκατοβολικῶς τὰ δημοσιευόμενα γεγονότα.

Βεβαιοῦμεν ὅτι αἱ δημοσιεύσεις αὐταὶ οἱ ὁποῖαι ἐπηρρέϊζουν πολὺ κακῶς τὰς ἀνέκαθεν ἀγαθὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο ἐθνικοτήτων τῆς Νήσου,στερροῦνται ἀπολύτως ἀληθείας.

Βεβαιώς δὲν εἶνε ποσῶς λογικὸν καὶ δικαιον νὰ κατηγοροῦνται πάντες οἱΜουσουλμάνοι τῆς νήσου διὰ την τυχὸν ἀγοραν ὅπλου ἐκ μέρους ἑνὸς ἐξ αὐτῶν. Ἐπομένως ἐὰν τυχὸν ὑπάρχωσι γνῆσιοι Μιτυληναῖοι Μουσουλμάνοι ἀγοράσαντες ὅπλα παρακαλοῦμεν νὰ δηλωθῶσι τὰ ὀνόματα αὐτῶν.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 2 Σβρίου 1922
Ἐκ τῆς Μουφτείας Μιτυλήνης

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ πληροφορίαι περὶ τῆς οἰκογενείας Βασιλείου Δρημιλιώου καταγομένης ἐκ Μυτιλήνης ἐγκατεστημένης δὲ πρὸ ἐτῶν εἰς τὴν "Ανω συνοικίαν Σμύρνης. Ὁ γνωρίζων τι περὶ αὐτῆς παρακαλεῖται νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κ. Σαριδάκη Γεώργιον ἀνθυπασπιστὴν, 53ον σύνταγμα 7ος λόχος ἐνταῦθα.

ΡΟΔΟΛΦΟΣ Γ. ΡΑΛΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ

Τὸ «Ἀμπασία» ἀναχωρεῖ τὸ Σάββατον 3 Σεπτεμβρίου ὥραν 10 μ. μ. διὰ Δαρδανέλλια Κωνσταντινούπολιν.

Τὸ «Τάνα» ἀναχωρεῖ τὴν Τρίτην 6 Σεπτεμβρίου ὥραν 9 μ.μ. διὰ Δαρδανέλλα Κωνσταντινούπολιν.

Τὸ «Ἀμπασία» ἀναχωρεῖ τὴν Τετάρτην 7 Σεπτεμβρίου ὥραν 11 π. μ. διὰ Σμύρνην, Πειραιᾶ καὶ Ἀλεξάνδριαν.

Τὸ «Τάνα» ἀναχωρεῖ τὴν μεθεπομένην Κυριακὴν 11 Σεπτεμβρίου ὥραν 8 μ.μ. διὰ Σμύρνην, Χίον, Ρόδον Ἀτταλειαν, Μερσοῦναν, Ἀλεξανδρέταν, Ἀδοκειαν, Τρίπολιν. Βηρυτὸν, Καΐφφαν, Γιάφφαν, Πόρτ-Σαΐδ, καὶ Ἀλεξάνδριαν.

ΔΙΑ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ εἰσοδήματα ἀποταθῆτε εἰς τοὺς κ. κ. Νασόπουλον—Δικαίου Μπάς φανάρι.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

BENZINAPOTPA FORDSON
Ι. ΚΟΝΤΕΛΗΣ & ΣΙΑ
Μόνοι γενικοὶ ἀντιπρόσωποι ἐν Μυτιλήνῃ καὶ Πειραιεῖ. Ἀμεσος παράδοσις εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, Τουρκίαν, Σερβίαν, φορτηγῶν, ἁναλλακτικῶν εἰς τιμὰς ἀποσιβείας ὑπὸ τῆς ἑταιρείας FORD MOTOR COMPANY

ΠΕΤΡΟΛ ΧΑΝ
ΔΙΑ ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΗΣ

ΚΑΠΝΙΖΕΤΕ ΤΑ ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ ΤΟΥ ΚΑΡΔΑΣΟΥ **LUX, FAMA & ΑΣΤΡΟΝ**